

כוחן של מילים

פעילות לקראת יום הזיכרון ליצחק רבין

למילים שלנו יש המון כח. בימי טרום רצח יצחק רבין הסתובבו ברחובות המון מילים אלימות ופוגעניות. רצח רבין מהווה דוגמא איך מילים יכולות להוביל להסתה ובסופו של דבר גם למעשים קיצוניים ואלימים.

מטרת הפעילות:

עיסוק בתופעה של דיבור פוגעני בשפה המדוברת וכמובן ברשתות החברתיות וחיזוק דיבור מעצים ומכבד.

אביזרים:

- פתקים דביקים בשני צבעים
- כלי כתיבה
- מדבקות
- קליפ הפסטיגל <https://www.youtube.com/watch?v=0lyWmXjEqqw>
- דף עם מילות השיר (נספח)
- סרטון "אל תשתפו אל תשתפו" <https://www.youtube.com/watch?v=Kzk-b61R5Gc>

מהלך הפעילות:

1. כל חניך מקבל 2-3 פתקים בצבע זהה וכותב על כל פתק מילה פוגענית. המנחה תולה את כל המילים הפוגעניות על הלוח (מילים זהות מדביקים יחד). ככל שיש יותר מאותה מילה סימן שהיא נפוצה יותר ופוגעת יותר. מבקשים מהחניכים להסתכל על הלוח ופותחים בדיון קצר סביב השאלות הבאות (יש לשאול כל שאלה בנפרד ולבחור שאלות בהתאם לאופי הקבוצה ולאווירה):
 - האם נעים לכם לקרוא את המילים הללו? איזה תחושות/מחשבות זה מעורר בכם?
 - כיצד הייתם מרגישים אם המילים הללו היו נכתבות עליכם?
 - מה אני מרגיש כשאני משתמש במילים פוגעות כלפי מישהו אחר? מה עלול לקרות לי בעקבות כך? מה זה עלול לגרום? (הכוונה היא להוביל את החניכים להבנה שכאשר אני פוגע הסיכוי שיפגעו בי חזרה גבוה ועוצמת הפגיעה כלפי אף עלולה להיות חמורה יותר)
2. החניכים מקבלים פתקים בצבע שונה ומתבקשים לכתוב רק מילים מחזקות, מעצימות וחיוביות. מדביקים ליד כל מילה פוגענית מילה חיובית.
 - בדקו עם עצמכם, באלו מילים אתם משתמשים יותר? (הפוגעות או החיוביות?)
 - איך אני מרגיש כשאומרים לי מילים חיוביות?
 - איך אני מרגיש כשאני אומר למישהו מילים חיוביות?

מכאן מוצעות 2 אפשרויות להמשך:

אפשרות ראשונה מתאימה לילדים הצעירים:

מראים לקבוצה את הקליפ של פסטיגל 2015 ומחלקים להם דפים עם מילות השיר "מילים פוגעות" (בנספח).

מבקשים מהחניכים להדגיש את המשפט שהכי "מדבר" אליהם ולהסביר מדוע. (מי שרוצה לשתף).
כדאי שהמדריך יפתח במשפט ש"מדבר" אליו ויסביר מדוע. חלק זה דורש מידה של פתיחות ומטרתו היא לאפשר לחניכים לשתף במצבים בהם הם היו הפוגעים או הנפגעים. (חשוב להודות להם לאחר כל שיתוף!)

אפשרות שנייה מתאימה לגיל הבוגר:

מחלקים לכל חניך דף חלק ומבקשים מהם לצפות בסרטון – "אל תשתפו אל תשתפו" - ולהביע על הדף ללא כתיבה את הרגשות העולים ואת המחשבות העוברות להם במהלך הצפייה. (אין צורך בכלי כתיבה!)

נקודות לדיון לאחר הצפייה:

- איך הרגשתם במהלך הצפייה?
- איך נראה הדף שלכם? (יש לצפות לקמטים וקרעים)
- האם תוכלו להחזיר את הדף לקדמותו?
- מה קורה כאשר אנחנו פוגעים במישהו? האם אפשר להחזיר את הגלגל לאחור?
- מה אתם חושבים על האנשים שכתבו את הדברים הללו?
- האם יש מצבים בהם יש הצדקה לשימוש במילים פוגעניות?

כעת, מחלקים לחניכים פתקים בצבע שונה ומבקשים לכתוב רק מילים מחזקות, מעצימות וחיוניות וכן הלאה....

מכאן אפשר להמשיך באותו האופן לכל הגילאים:

3. מספרים לקבוצה:

"קיבלנו פניה משרד פרסום שעושה קמפיין להגברת שפה נקיה ודיבור סובלני. צוות אנשי הפרסום מבקש שנעזור להם לנסח סלוגן שיעביר את המסר של שימוש בשפה נקייה ובמילים חיוביות.

לאחר שתסיימו לנסח את הסלוגן תוכלו לעצב אותו כמדבקה - שימו לב לגודל הפונט, לצורה והצבע כך שיעביר את המסר בצורה מדויקת.

4. לאחר שכולם סיימו, יוכלו להדביק את המסרים על גבי הקיר אותו הקדשנו מראש לסלוגנים.

5. במידת האפשר עורכים סיכום ליד קיר הסלוגנים:

- מה אני לוקח מהפעילות?
- משהו חדש שהבנתי?
- האם משהו בדיבור שלי הולך להשתנות?

מילות השיר "מילים פוגעות"

מילים: ארקדי דוכין ומיכה שטרית לתן: ארקדי דוכין

לשון רעה, יורקת אש
אתה שורף אתה קוטש
זה כמו אקדח לתוך הלב
יורה מילים משליט כאב
מילים חצים מילים נוצות
יכולות ללטף יכולות לשרוט

כי כל מה שיש לך
זה את הדיבור שלך
ואיך שאתה מדבר
זה מה שאתה
כי כל מה שיש בך
זה את הדיבור שלך
ומה שאתה מדבר
זה מה שאתה

מילים יכולות לנפץ חלומות
כוח למילים כוח לאותיות
מילים זאת סיבה להצית מריבה
זה מתחיל בעלבון ונגמר במלחמה
מדבר רע יוצר איבה
מדבר שלום, מוליד אהבה